

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

सत्रान्तपरीक्षा - अक्टूबर - 2019

कक्षा-आचार्य(SEM-3)(New&Old)	प्रश्नपत्रम् - 4	गुणाः -70
विषयः - साहित्यम् (अलङ्कारवर्गः)	कोड -C.C.5.3.9 (1)	समयः- 3 तः 6 पर्यन्तम्
दिनाङ्कः -12/10/2019	सन्दर्भग्रन्थः - चित्रमीमांसा	

प्रथमान्वितिः (Unit 1)

गु
णाः

- प्रश्न १ निम्नलिखितेभ्यः प्रश्नेभ्यः कमपि एकं ससन्दर्भं विलिख्यताम्।
१ चित्रमीमांसायाः महत्ता विषये लिखन्तु।
२ अप्पयदीक्षितस्य सारस्वतः परिचयो देयः।

५

- प्रश्न २ निम्नलिखितयोः कस्याप्येकस्य प्रश्नस्योत्तरं विवर्णयत।
१ दीक्षितमतेन काव्यसामान्यलक्षणं प्रतिपाद्य तत्त्रिविधं भेदान् समालोच्यताम्।
२ चित्रमीमांसाकारमतेन सोदाहरणं ध्वनिकाव्यस्य लक्षणं प्रतिपाद्यताम्।

१०

द्वितीयान्वितिः (Unit 2)

- प्रश्न ३ कमपि एकं व्याख्यायताम्।
१ उपमासादृश्यमूलकं सर्वालङ्कारविवर्ताधिष्ठन-युक्तेतिप्रतिपाद्य पराभिमतमुपमालक्षणम्।
२ अलङ्कारसम्प्रदायस्य विकासक्रमः संक्षेपेण प्रतिपाद्यताम्।

५

- प्रश्न ४ द्वयोर्मध्ये एकस्योपरि निबन्धात्मकं परिचयो ददातु।
१ सोदाहरणं उपमाभेदे निरूपणम् उपस्थाप्यताम्।
२ उपमायाः के दोषाः? कियन्तश्च ते ? सोदाहरणं प्रतिपाद्यताम्।

१०

तृतीयान्विति: (Unit 3)

- प्रश्न ५ द्वयोर्मध्ये एकस्योपरि निबन्धात्मकं परिचयो ददातु। ५
- १ उपमेयोपमासास्वाद् द्विविधैषा प्रकीर्तिता – स्पष्टयतु।
  - २ अनन्वयालङ्कारस्य ग्रन्थानुसारेण विवेचनं कुरुत।
- प्रश्न ६ अधोलिखितस्य एकस्य सारांशः लेख्यः। १०
- १ उपमेयोपमा सलक्षणं सोदाहरणं स्पष्टयत।
  - २ अनन्वयालङ्कारस्य पूर्वलक्षणं प्रतिपाद्य ग्रन्थकारस्याभिमतं सोदाहरणं सविस्तरं लिखत।

चतुर्थान्विति: (Unit 4)

- प्रश्न ७ निम्नलिखितयोः एकस्योत्तरं लिखत। १०
- १ चित्रमीमांसानुसारेण रूपकालङ्कारं निरूपयन्तु।
  - २ चित्रमीमांसानुसारेण स्मरणालङ्कारस्य संक्षेपेण वर्णनं कुरुत।
- प्रश्न ८ अधोलिखितयोः एकस्य सप्रसङ्गं व्याख्या कार्या। ५
- १ इन्दोरपि मृगाक्षीणां मुखेन्दुरतिरिच्यते।
निर्जरैपीयमानोऽपि यः कदाचिन्न हीयते॥
  - २ बिम्बाविशिष्टे निर्दष्टे विषयेयद्यनिहनुते।
उपरञ्जकतामेति विषयीरूपकं तदा॥
- प्रश्न ९ दशप्रश्नानामतिलघूत्तराणि लिखत। १०
- १ चित्रमीमांसायाः कर्ता कः?
  - २ अप्पयदीक्षितस्य केन सह विरोधः?
  - ३ चित्रमीमांसायां कति अलङ्काराणां विवेचनमस्ति?
  - ४ अव्यङ्ग्यविशेषत्वात् कोऽलङ्कारः?
  - ५ लुप्तोपमायाः कति भेदाः?
  - ६ ध्वनिकाव्यस्य लक्षणं किम्?
  - ७ उपमा सामान्यलक्षणं कतिविधम्?
  - ८ “गगनं गगनाकारं” कस्य अलङ्कारस्य उदाहरणम्?

- ९ इन्दोरपि ..... पदे कोऽलङ्कारः?
- १० काव्यस्य कति भेदाः?
- ११ चित्रकाव्यस्य लक्षणं किम्?
- १२ रामरावणयोयुद्धम् इत्यत्र कः अलङ्कारः?
- १३ अप्पयदीक्षितस्य कः समयः?
- १४ अलङ्कारशब्दस्य कोऽर्थः?
- १५ मङ्गलाचरणे कस्य वन्दना वर्तते?